

[Indenrigsministeren.]

Men der er jo fire partier bag ændringsforslaget, og så får folk altså denne mulighed fremover.

Jeg vil endnu en gang understrege, at man ikke skal drage for vidtgående slutninger af, at socialdemokratiet ikke er enig i opfattelsen. Principielt er vi det. Det er de praktiske problemer og hensynet til mange vælgere, der gør os betænkelige.

Hermed sluttede forhandlingene.

Ændringsforslagene nr. 2, 5, 7 og 9-12 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges enstemmigt med 61 stemmer; 44 medlemmer tilkendegav, at de hverken stamte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 4, 6 og 8 betragtedes som vedtaget med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 3.

§ 1, således ændret, ændringsforslag nr. 13 om indsættelse af en ny paragraf, § 2 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var.

Anden behandling af forslag til lov om bekæmpelse af kønssygdomme.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 165) findes i tidenden sp. 3619, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1461).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-12 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 222) findes i tillæg A. sp. 5935, fremsættelsen i tidenden sp. 5805).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 223) findes i tillæg A. sp. 5955, fremsættelsen i tidenden sp. 5805).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Tastesen: Når vi her i folketinget har beskæftiget os med lovgivningen, der vedrører folkepensionister og invalidepensionister, har det som regel været ajourføring af ydelserne i opadgående retning. Denne gang skal vi beskæftige os med lovforslag, der fører til mindre ydelse for en gruppe pensionister, der i forvejen har indkomst ved siden af pensionsydelse. Det er uden glæde eller nogen form for begejstring, vi går i gang med denne opgave, men de sparebestræbelser, der skal gennemføres for bedre at kunne styre den økonomiske udvikling, har gjort det nødvendigt, at også det socialpolitiske område yder sine bidrag.

[Tastesen.]

For kun et år siden gennemførte vi princippet om, at de hidtidige ægteparpensioner skulle afløses af pensioner, der udbetaltes til hver ægtefælle for sig, og som skulle beregnes ud fra hver ægtefælles egne økonomiske forhold. Disse ændringer har været gældende fra den 1. januar 1973. Mange pensionistægterpar, der hidtil ikke havde haft andel i pensionstillægget på grund af høj indtægt, har med stor undren modtaget en forhøjelse af den samlede pension på indtil 184 kr. pr. måned på grund af disse ændringer. Vi må nu meddele disse pensionister, at det havde vi faktisk ikke råd til. Vi vil nu vende tilbage til princippet om, at det er ægtefællernes samlede indkomst, der skal være grundlaget for beregningen af pensionstillægget, og dette må da også siges at være det mest retfærdige. Hvorfor skal det ægtepar, hvis indtægt koncentrerer om den ene ægtefælle, have bedre vilkår end det ægtepar, hvis eventuelle ekstra indkomst fremskaffes med lige stor andel af begge ægtefællerne?

Disse forhold burde vi i folketinget have taget højde for for et år siden, men jeg erindrer ikke, at man fra noget partis side hverken under forhandlingerne i udvalget eller her i folketinget var opmærksom på, at problemerne kunne være løst på denne måde. Men nu gør den økonomiske situation det nødvendigt, at vi henter den del af de penge, som vi bevilgede sidste år, hjem igen.

Jeg må samtidig bemærke, at princippet med, at den samlede indkomst lægges til grund, også kommer til at vedrøre ægteskabstillægget.

Men den mest principielle ændring er bestemmelsen om, at retten til folkepension ophæves for de 62-67-årige kvinder, der er gift med en folkepensionist eller en invalidepensionist. På længere sigt må vi vel overveje spørgsmålet om at finde frem til en ensartet pensionsalder for alle mænd og kvinder. Jeg kan på socialdemokratiets vegne tiltræde denne afgørende principielle ændring, fordi der til pensionisten i stedet ydes et hustrutillæg af en sådan størrelse, at ingen, der i øjeblikket kun har folkepensionen samt et mindre beløb derudover at leve af, vil få deres økonomiske vilkår forringet.

Disse forslag om ændring af pensionslovgivningen er taget til efterretning af Folkepensionisternes og Ivalidepensionisternes

Kontaktudvalg, hvilket vel skal forstås således, at man kan indse nødvendigheden af disse ajourføringer, selv om de naturligvis ikke vækker begejstring.

Det mest irriterende for pensionisterne ved de lovforslag, som her gennemføres, vil ikke være den samlede besparelse, for disse penge hentes hos folk, der har pæne ekstraindkomster, og de vil kunne bære den begrænsede virkning, der her er tale om. Det mest irriterende er derimod den fortsatte usikkerhed om pensionslovgivningen, der gør det vanskeligt for pensionisterne at forstå lovgivningen og gør det vanskeligt for kommunernes sociale forvaltninger at administrere den. Vi må derfor med stor spænding afvente den rapport, som en arbejdsgruppe under socialministeriet vil fremkomme med til sommer. Inden vi fra 1976 sætter en tillægspension i kraft, må vi have klare og ensartede regler, der kan forstås af befolkningen og administreres af kommunernes social- og sundhedsforvaltninger.

Hvis man i denne sammenhæng kan afskaffe de særregler på skatte- og boligområdet, der gælder for pensionisterne, vil meget være nået. Det rigtige må være, at pensionisterne på lige fod med den erhvervsaktive del af befolkningen yder deres bidrag til samfundet og samtidig modtager de serviceydelser, som befolkningen har ret til. Dette kræver en pensionsreform, som både giver rimelige ydelser til pensionisterne, men også øgede muligheder for de pensionister, der gerne fortsat vil yde en arbejdsindsats. Fra socialdemokratiets side er vi parat til sammen med folketingets øvrige partier at arbejde for en sådan pensionsreform.

Simonsen: I folketingssamlingen 1971-72 blev der her i folketinget gennemført to omfattende ændringer af pensionslovene. Den ene var en generel forhøjelse af pensionerne på ca. 300 mill. kr. Den anden var ændringer af pensionssystemet, fortrinsvis affødt af det forestående EF-medlemskab, bl. a. en deling af både folkepensionens grundbeløb og pensionstillægget. Dertil kom senere ændring af nedslagsreglerne fra 60 til 30 kr. i pensionstillægget.

Hvis vi sammenligner disse to ret omfattende reformer, hvis man kan bruge det udtryk, og stillingen til dem dengang med stillingen i dag, synes jeg nok, man har lov

[Simonsen.]

til at sige, at der for regeringens vedkommende er tale om en ganske svingende kurs, som det er svært at se nogen særlig idé i. Vi stemte i det konservative folkeparti imod den generelle forhøjelse af pensionerne med den motivering, at det ville være en ekstraordinært stort belastning af vort statsbudget. Vi stemte for selve de systematiske ændringer af pensionslovene, fordi vi fandt dem rigtige og rimelige ud fra den målsætning, vi har for folkepensionen.

Med hensyn til det sidste, herunder en deling af pensionerne, var der bred enighed i denne sal. Jeg husker, at ministeren og den socialdemokratiske ordfører berømede det, der skulle ske, og det blev oven i købet sagt fra socialdemokratiets side: selv om Danmark ikke skulle blive medlem af EF, garanterer vi for, at disse forslag alligevel bliver gennemført, for de bør ikke have så direkte berøring med EF-medlemskabet. Vi finder dem nemlig i deres intentioner så fornuftige og rigtige, at de alligevel bør gennemføres.

Det var det, der skete i sidste folketings-samling. Derfor vil jeg gerne gøre gældende i dag, at hvis regering og socialdemokratiet i sidste folketings-samling havde lyttet til vores råd med hensyn til at undlade den generelle forhøjelse af folkepensionerne, havde man været i en situation i dag, hvor man ikke havde behøvet at foretage sig noget. For hvad er det, regeringen nu er nødsaget til? Af hensyn til nedskæringerne på statsbudgettet at foretage reduktioner på et område, hvor man for kun trekvart år siden stod her i folketinget og sagde: det er et ideelt system, vi nu kommer frem til. Det vil være et stærkt incitament for pensionister til at tage ekstraarbejde. Det vil være naturligt i forbindelse med den almindelige ligestilling i samfundet, at mand og kone får beregnet deres folkepension og deres pensionstillæg hver for sig.

Det har man nu vendt op og ned på, og derfor må man spørge regeringen: hvor er regeringens målsætning for hele pensions-spørgsmålet henne? Alle kender socialforskningsinstituttets undersøgelse af pensionisternes forhold, og der har i diskussioner her i tinget været fuld enighed om, at det drejede sig om at finde et forenklet pensionssystem. Det drejede sig om at finde et pensi-

onssystem, som ikke modvirkede dette gunstige, at pensionisterne kunne have ekstra-beskæftigelse uden at blive straffet urimelig hårdt. Det er baggrunden for de ganske gevaldige ændringer i sidste folketings-samling. Men nu går regeringen tilbage til det, man tidligere har haft.

Det er også noget, som bryder ind i hele administrationen af vort pensionssystem. For hvad var det, vi oplevede, da den lov, som vi gennemførte i sidste folketings-samling, skulle træde i kraft den 1. januar i år? Der skulle bruges et stærkt øget antal ansatte på socialkontorerne for at finde ud af det. Man måtte vente på pensionerne rundt omkring på grund af disse omfattende ændringer. Det er nu ved at falde i lave, men fra den 1. januar 1974 går man tilbage til det gamle system, og så kan man i og for sig starte forfra igen.

Den slags ændringer fører også til utryghed i pensionistkaren. Jeg må i hvert fald sige for mit eget vedkommende, at jeg tror, der er få politiske spørgsmål, som man får så mange henvendelser om som dette, at pensionisterne ikke kan finde ud af, hvordan deres pension egentlig er beregnet. Jeg tror, det er noget, som gælder alle folketingsmedlemmer. Det er faktisk umuligt for en pensinist at finde ud af, hvordan den endelige pension bliver beregnet. Derfor vil jeg gerne fastholde, at det er et tilbageskridt i pensionslovgivningen, regeringen her møder op med.

Med hensyn til selve intentionerne i de enkelte paragraffer noterer vi dog med tilfredshed — nogle enkelte blomster er der jo plads til — at regeringen har forladt den oprindelige tanke om også at indtægtsregulere folkepensionens grundbeløb. Det indgik som noget væsentligt i debatten under spareforhandlingerne, men det har regeringen altså afstået fra, og det vi tilfredse med.

Men man afstår ikke på pensionstillæggets område, idet man her går over til at beregne pensionstillægget ikke på grundlag af den enkeltes indkomst, men på grundlag af ægteparrets samlede indkomst. Det vil sige, at en række pensionister, ikke mindst pensionister med relativt små indtægter ved siden af i form af enten små selvpensioner eller i form af en ekstraintægt ved et eller andet stykke arbejde, bliver ramt ved de skrapere regler, som nu bliver indført for ned-

[Simonsen.]

slag i pensionstillægget. Derfor kan vi ikke medvirke til at føre pensionstillægget tilbage til det gamle system, der efter vores opfattelse er dårligere end det, vi har i dag.

Det samme gør sig i og for sig gældende på ægteskabstillæggets område.

I spørgsmålet om de 62-67-årige kvinder vil jeg gerne for det første anføre, at vi i forbindelse med sparebestræbelserne har erklæret os villige til at gå ind i forhandling om at føre forholdene tilbage til det gamle, fordi der jo her var tale om at udvide pensionsretten, hvis man skal sige det generelt. Derfor er vi parat til at forhandle om en løsning om dette specielle punkt. Vi er ikke overbevist om, at det er nogen særlig god idé, ministeren har fået om at indføre et såkaldt hustrutillæg til mandens pension, som skal indtægtsreguleres. Spørgsmålet er, om det er det tidligere system, vi her fuldt og helt skal vende tilbage til. Det kan vi diskutere under udvalgsdrøftelserne.

Som sagt: på dette ene punkt kan vi forhandle om en løsning, men med hensyn til pensionstillægget og ægteskabstillægget mener vi, at der er tale om en forringelse, og vi forstår godt, at kontaktudvalget i sin henvendelse for et par dage siden til socialudvalget gjorde ophævelser over det, for det må være meget vanskeligt ikke alene for kontaktudvalget, men for pensionisterne rundt omkring i landet og for borgerne som helhed at forstå den højere visdom i det, man foretager i dette hus, når man kan ændre fra den ene dag til den anden.

Hr. Tastesen var inde på den udvalgsbetænkning, der kommer om et pensionsystem som helhed, og der er selvfølgelig grund til at håbe på, at den kommer så hurtigt som muligt. Men det understreger netop også, at dette igen at ændre på pensionsberegningerne i en situation, hvor vi ved at der kommer en embedsmandsudtalelse om en forenkling af vort pensionssystem, i og for sig ikke er særlig klogt. Det tror jeg ikke ret mange vil kunne se den højere visdom i.

Vort mål for pensionslovgivningen er, at der skal være tale om ensartede pensionsløb for alle, således at der ikke bliver tale om straf for de mennesker, som selv sparer op til en pension eller har en ekstraintægt, fordi de gerne vil være beskæftiget og dermed trives bedre, end hvis de bare skal gå

hjemme, til trods for at de har både fysisk og psykisk styrke til at øve en indsats på en eller anden måde. Endelig mener vi, at vi skal have et pensionssystem, som letter administrationen. Det må være de afgørende ting. Derfor er vi modstandere af alle forslag, som går imod dette princip, og kun det enkelte spørgsmål om de 62-67-årige kvinder, der er gift med pensionister, kan vi forhandle om.

Tøve Nielsen: I de hektiske dage i marts måned, da spareforhandlingerne stod på her i huset, og da der blev ydet forskellige bidrag fra de forskellige politiske partier, var der ret bred enighed om, at også den sociale sektor måtte holde for.

Venstre stillede dengang sammen med det radikale venstre bl. a. forslag om, at pensionstillægget til gifte skulle ændres, og at den folkepension, der i dag bliver udbetalt til kvinder mellem 62 og 67 år, der er gift med en pensionist, skulle ændres til et ægteskabstillæg. Det vil med andre ord sige, at venstre er positivt indstillet over for at medvirke til forsvarlige besparelser inden for de områder, der er omtalt i de lovforslag, vi behandler i dag.

Jeg skal dog for god ordens skyld tilføje, at før vi skrider til en afstemning, må vi have adskillige ting klaret op under udvalgsarbejdet. Det er jo vanskelige ting, vi har med at gøre her, og selv om jeg har læst bemærkningerne til lovforslaget ret så grundigt igennem og har forsøgt med mine egne ord at formulere det, så det skulle være lettere for almindelige mennesker at forstå, må jeg indrømme, at for mig er der stadig væk nogle dunkle ting, som kræver nærmere belysning. Det må vi også bruge udvalgsarbejdet til. Selv om der kun er kort tid tilbage, er det nødvendigt at få alle disse ting klaret op, for vi må sikre os, at vi kender konsekvensen af de love, vi vedtager, og vi må sikre os, at vi ikke kommer i den situation at skulle ændre dem igen med ganske kort varsel. Dette siger jeg ikke for vores egen skyld, men i langt højere grad af hensyn til de mennesker, vi lovgiver for. De må have krav på at vide, hvad de har at rette sig efter.

Noget kunne måske tyde på, at de oplysninger, der fra socialministeriets side tilgik socialudvalget, da man i 1972 behandlede

[Tove Nielsen.]

pensionslovene med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber, ikke var helt så tydelige, som man kunne ønske, i hvert fald ikke så tydelige, at det var tilstrækkelig indlysende for udvalget, hvad det medførte rent økonomisk.

Når forslagene om at vende tilbage til den beregningsform for pensionstillæg og ægte-skabstillæg, der gjaldt før 1. januar, nu fremkommer så kort tid efter, at de nye regler trådte i kraft, kan det måske undre lidt, at regeringen ikke foreslog denne fremgangsmåde i 1972, for vi må jo gå ud fra, at det nu foreslåede om, at ægtefællernes samlede indtægter lægges til grund for beregningen, både hvad angår pensionstillæg, hustrutillæg og ægteskabstillæg, opfylder EF-forordningerne.

Når man skal vurdere disse lovforslag, ville det være meget ønskværdigt, om vi ud over tabeller med forskellige satser også fik nogle ganske konkrete eksempler på, hvordan de foreslåede ændringer vil virke. I bemærkningerne står der f. eks., at i de relativt få tilfælde, hvor pensionisten er invalide- eller folkepensionist under 67 år og selv har ret store indtægter, vil der fremkomme et stort indtægtsinterval, fordi grundbeløbet bliver nedsat med 60 pct. og pensions- og hustrutillægget med 30 pct. i det øjeblik, man er ude over det fradragsfrie beløb. Slutresultatet bliver altså, at de mennesker, som her betegnes som „nogle relativt få tilfælde“, får et fradrag på 90 pct. af indtægten. Jeg synes, det ville være rart at vide, hvad „relativt få tilfælde“ er, og jeg vil også meget gerne se nogle konkrete udregninger, så vi kan se, hvordan disse relativt få vil blive stillet, sammenholdt med deres situation i dag.

Nu har regeringen jo nedsat et udvalg, der har til opgave at koordinere de sociale ydelser med skattebetalingerne. Derfor vil jeg gerne vide, om der er taget hensyn til det i det tabelværk, der ledsager bemærkningerne til folkepensionslovforslaget. Vi må jo vide, om de ændringer, der står at læse i tabelværket, er realistiske. Er der taget hensyn til den ændrede skattesituation, eller vil nedslag og skat give et helt andet billede af den faktiske situation?

Som sagt er der adskillige ting, vi ønsker

nærmere belyst, og det håber vi kan klares under udvalgsarbejdet. Venstre går ind i et positivt udvalgsarbejde for at kunne medvirke til en forsvarlig lovgivning, for i princippet er vi enige med regeringen om, at der skal tages fat på de omtalte ændringer.

Valbak: Nu håber jeg, at hr. Simonsen er nærværende, for den tale, jeg vil holde, vil nok i særlig grad komme til at koncentrere sig om hr. Simonsens indlæg, som jeg lyttede til med stigende overraskelse. Jeg mener, at hr. Simonsen i sin tale afslørede en total misforståelse, og det skal jeg komme tilbage til.

Jeg må tage udgangspunkt i det, der skete omkring eller lige efter EF-afstemningen i relation til de sociale pensionslove. I efteråret 1972 havde vi ikke tid nok — jeg vil godt tilføje: eller gav vi os ikke tid nok — til en tilbundsående analyse, undersøgelse og gennemarbejdning af de ændringer af de sociale pensionslove, som vi dengang gennemførte som en følge af vores EF-tilslutning. Havde vi haft tiden — eller igen: havde vi givet os tiden, hvad ved jeg — havde vi ikke stået i den ubehagelige situation, vi i dag står i, hvor vi skal til at snitte i noget nys gennemført. Med det, vi ved i dag, er det nærmest min opfattelse, at vi dengang begik en fejl, som nok burde være rettet, også hvis der ikke var en akut spare-nødvendighed, simpelt hen fordi vi dengang skabte grundlaget for mange skæve økonomiske resultater, som befolkningen måtte finde uacceptable. Jeg siger dette rent ud også til hr. Tastesen, som beklagede, at vi står i denne situation, hvor vi var nødt til at ændre det. Jeg tror, vi skulle have gjort det uanset spareriet.

Ansvaret for denne fejl må regeringen tage, og det må vi andre bære sammen med regeringen. Vægtfordelingen har jeg naturligvis undladt at regne på.

Skævheden blev skabt ved, at det rigtige princip om pension pr. hoved også kom til at omfatte pensionstillægget. Men pensionstillægget er jo netop ikke pension; det er et tillæg til pensionen, som kun ydes til de pensionister, der ikke har nævneværdige indkomster ud over pensionen. Tillægget er således individuelt, om man vil: transgbestemt, for så vidt som vi har vedtaget, at

[Valbak.]

personer og familier uden nævneværdige indtægter ud over pensionen, der er i trang, får en social ydelse oven i pensionen.

På det nuværende trin i vores samfundsudvikling og med den måde, flest mennesker endnu indretter sig på, må det derfor være rimeligt, som også hr. Tastesen var inde på, at beregne pensionsfamiliens økonomiske behov ud over hver enkelt helt individuelle pension ud fra familiens samlede indkomst.

Det samme gør vi af ganske samme årsag, og uden at nogen sætter spørgsmålstegn ved det, andre steder i den sociale lovgivning. Lad mig nævne boligsikringslovgivningen som et godt eksempel på det.

Mit parti har flere gange gennem de senere år, bl. a. her fra denne talerstol, fremført ønsket om at nå frem til pension pr. hoved. Vi tog derfor et helt selvfølgelig medansvar for gennemførelsen af dette princip sidste år.

Som det skulle fremgå af, hvad jeg har sagt nu, er dette princip efter min mening ikke antastet med de forslag, ministeren har lagt på bordet. Vi skal selvfølgelig bygge videre på dette principielle grundlag i kommende års videre arbejde med pensionerne.

Vi kan medvirke til lovforslagenes sigte. Vi mener imidlertid, at der er behov for et udvalgsarbejde. Hvorfor? Fordi den anvendte teknik for at nå resultatet i hvert fald på papiret ser noget indviklet ud. Derfor må vi have redet nogle tråde ud. På forhånd tvivler jeg personlig i og for sig ikke om, at den eller de anvendte metoder har været nødvendige for at skabe den balance, vi skal have. Da der er tale om indviklet stof, bliver en fremstilling naturnødvendigt let tilsvarende svært tilgængelig.

Til sidst: jeg vil lige notere, at der med lovforslagene indføres principiel ligestilling mellem gifte mænd og gifte kvinder med hensyn til adgangsalderen til folkepension. Fjernelsen af særbestemmelsen kan ses som et enkelt led i en længeresigtet udvikling imod fuldstændig ens stilling. Men under hensyn til de faktiske forhold, dér, hvor vi befinder os i udviklingen, har man i praksis ikke stillet de pågældende anderledes end hidtil i økonomisk henseende. Det finder jeg lige så rigtigt, som jeg finder det rigtigt, alle forhold taget i betragtning, at lade pensi-

onstillægget beregne på grundlag af ægtefællernes samlede indtægt.

Som nævnt: vi kan tilsige velvillig behandling.

Kurt Brauer: Jeg har, som man vil kunne forstå, ikke meget at tilføje. Vi vil med interesse følge udvalgsarbejdet.

Naturligvis er hr. Simonsen nødt til at være sur over, at vi ikke fulgte de konservative tanker oprindelig om at spare mange gange så meget på socialektoren som det, der nu bliver tilfældet. Nu får vi se, om de konservative ved spørgsmål i udvalget kan få begrundet den påstand, at der her er tale om, at socialt nødstedte mennesker kommer endnu mere i ulykke. Indtil videre står de konservative som det parti, der har været mest ivrigt efter at presse socialektoren frem som første spareobjekt. Det ved vi, og det ved befolkningen. De konservatives misforståelse går ud på, at det skulle kunne samle stemmer til partiet at indtage denne førerposition. Dette er den fundamentale fejltagelse. Det vil vise sig ikke at være tilfældet, fordi den danske befolkning normalt og i langt de fleste situationer har forståelse for, at vi må være solidariske over for hinanden her i samfundet. Det konservative folkeparti vil også fremover blive sat på plads af opinionsundersøgelser og af kommende folketingsvalg, hvis denne linje fortsættes.

Socialministeren (Eva Gredal): Jeg takker for de positive bemærkninger, der er faldet vedrørende disse lovforslag.

Jeg er enig med de ordførere, der har udtalt, at det er meget vanskeligt for pensionisterne at finde rundt i det pensionssystem, vi har i dag. Det er også baggrunden for, at vi har nedsat den ekspertgruppe, som skal gennemgå og kulegrave hele pensionsområdet. Det er ved at blive gjort for øjeblikket, og det er mit håb, at man finder frem til foranklede former for pension inden for en overskuelig tid.

Jeg skal ikke kommentere hr. Simonsens historiske redegørelse, men blot tilføje, at alle har været enige om, at der skal spares også på det sociale område. Nu har vi fundet frem til en socialt afbalanceret spareforanstaltning, og jeg synes ikke, det rimer helt nu at tage afstand fra overhovedet at spare

[Socialministeren.]

på dette område, når man samtidig fremsætter forslag om, at skatten skal nedsættes med 4 milliarder kr.

Til fru Tove Nielsen kan jeg sige, at jeg ikke er enig med hende i, at oplysningerne ikke var tydelige nok i de forrige lovforslag. Det står ganske klart, hvad ændringerne kostede, og det var splittet op efter, hvilket område det drejede sig om, om det var pensionstillæggene eller de 62-67-årige.

Der kommer et lovforslag fra finansministeren, hvis det ikke allerede er kommet, om en ændring af skatten.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger til denne sag, men blot tilsige min velvillige bistand under udvalgsarbejdet.

Tastesen: Når jeg har bedt om ordet igen, skyldes det hr. Simonsen. I går fremsattes i folketinget lovforslag nr. 224, som har hr. Simonsen som medforslagsstiller. Forslaget går ud på skattelettelser på 4,3 milliarder kr. Nu har vi altså hørt, at hr. Simonsen på det sociale område ikke accepterer det hovedsynspunkt, som øvrige partier synes at have i dette spørgsmål, at vi må foretage ajourføringerne hos de pensionister, som har råd til det. Jeg kunne da få lyst til at spørge hr. Simonsen, som var modstander af den generelle forhøjelse til minimumspensionisterne, de fattige pensionister, sidste år: hvem skal det gå ud over på det sociale område, når det ikke er de pensionister, som er mest velsituerede, der må holde for, hvis vi skal spare i den sociale sektor?

Simonsen: Ja, jeg kan da godt starte med hr. Tastesen, men det har sådan set også relation til socialministerens bemærkninger, at man har svært ved at se logikken og sammenhængen mellem det skatteforslag, der er fremsat i går, og dette, at vi ikke vil følge regeringen i alle dens forslag til besparelser på pensionsområdet. For her er det nu ret enkelt. Hvis man bare slår tilbage i beretningen fra det politisk-økonomiske udvalgs

arbejde omkring spareforhandlingerne, fremgår det deraf, at det konservative folkeparti fremsatte forslag om besparelser på 4 milliarder kr., 3 milliarder i dette finansår, 4 milliarder kr. det næste finansår. Hvis man havde fulgt dette i dette ting, så ville der hermed have været dækning for det skatteforslag, som vi har fremsat. Det er baggrunden for det; det er det, der er vores politik.

Hvis man går i detaljer i dette spareforslag, vil man også læse under punkt 50, hvad vores forslag er til besparelser på pensionsområdet. Der står nemlig: Ændret folkepension for gifte kvinder på 62-67 år 35 mill. kr. i dette finansår og 70 mill. kr. i det næste finansår. Det er, hvad der i de 3 milliarder kr. i dette finansår indgår af besparelser på pensionsområdet, så jeg mener sådan set, at det er gjort fuldstændig klart; der kan ikke være nogen misforståelser.

Når hr. Tastesen taler om situationen fra sidste folketingsssamling, hvor vi stemte imod de generelle forhøjelser, og drager spørgsmålet om de fattige pensionister ind i billedet, vil jeg dertil sige, at det synes jeg ikke er en relevant måde at diskutere på. Det, der var sagen under denne diskussion, var, at den tidligere regering havde gennemført de ændringer i forhold til de foregående overenskomstforhandlinger, som denne regering fandt rimelige. Men så kom man fra den nuværende regerings side og gav noget oven i dette i folketingsssamlingen 1972-73, og da var vi nogle, bl. a. det konservative folkeparti, men tillige både venstre og det radikale venstre, der advarede mod denne ret store forhøjelse. Og når jeg drager det frem i dag, er det ligesom for at understrege, at det var måske ikke helt urimeligt, at vi advarede dengang, for havde man undladt at gennemføre den forhøjelse på det tidspunkt, så havde man også været i en anden situation, når man skulle til at se på, hvordan vi i øvrigt kan hente besparelser på statsbudgettet, og i hvor stor udstrækning dette da skal gøres.

Og så til de konkrete ting i selve lovfor-

[Simonsen.]

slaget, hvor hr. Valbak kom med nogle kritiske bemærkninger. Jeg forstår i og for sig ikke ophidselsen — jeg opfattede ligesom lidt ophidselse bag ordene. Jeg sagde klart i min ordførertale, at spørgsmålet om forholdene for de kvinder i 62-67 års alderen, som er gift med en folkepensionist, er vi parat til at se på; det indgår i vores eget spareforslag. Jeg sagde, at vi synes måske ikke, det var den mest heldige løsning med hustrutillægget, men det var kun en almindelig udtalelse, det kan vi diskutere, og jeg sluttede med at give udtryk for, at det ønskede vi at diskutere; det har vi jo allerede lovet via vores spareplan.

Det, som jeg til gengæld gik stærkt imod i min ordførertale, var forslaget om at gøre pensionstillægget afhængigt af ægteparrets samlede indkomst og dermed gå tilbage til det system, som vi havde før 1. januar 1973. Det kan vi være politisk uenige om, og dér håber jeg vi gensidigt kan respektere hinanden, men det, der står tilbage, er, at vi har en forskellig opfattelse af det. Da jeg i sidste folketingssamling var ordfører vedrørende forslaget om deling af folkepensioner med henblik på Danmarks medlemskab af EF, gjorde jeg netop gældende, at jeg så et fremskridt deri, at pensionen i højere grad blev et fast beløb for alle. I det konservative folkeparti har vi den opfattelse, at pensionstillægget heller ikke skal være indtægtsbestemt, og at det derfor var en forbedring, der blev gennemført i folketingssamlingen 1972-73, affødt af det forestående EF-medlemskab. Når vi kritiserer lovforslaget så stærkt i dag, er det, fordi vi bliver ført tilbage til situationen før 1. januar 1973, for det betragter vi som en forringelse i forhold til det, der har været vores principielle opfattelse.

Anderledes er det i og for sig ikke, og det mener jeg er en ganske naturlig ting, som man må respektere. Der er ikke heri overhovedet nogen ændret politisk holdning, der er heller ikke noget heri, der indicerer, at man ikke vil være med til at spare. Men det er jo ikke ligegyldigt, hvor man sparer. Vi har vores opfattelse af, hvordan vi vil spare, og det har vi fremlagt i vores spareplan. Derfor skal jeg undlade at kommentere hr. Kurt Brauers bemærkninger. Jeg mener i og for sig, at de taler for sig selv.

Albertsen: Den lovgivning, som vi her drøfter revisionen af, er en lovgivning, der fandt fuld tilslutning i folketinget, bortset fra et ganske lille detailforslag vedrørende en særlig lille gruppe af kvinder, som ikke fik forbedret deres status ved den revision, som vi dengang gennemførte. Det ville være ønskeligt og særdeles tilfredsstillende, om den samme enighed nu kunne opretholdes eller genetableres i forbindelse med de ændringer, som vi nu står over for. Og jeg må have lov at sige, når jeg har lyttet til hr. Simonsens bemærkninger her i dag, og når jeg erindrer de forhandlinger, der har været i det politisk-økonomiske udvalg, og de spæremuligheder og skattelettelser, som det konservative folkeparti har lagt op til fra første til sidste fase, at hver gang der er kommet konkrete forslag, der drejer sig om besparelser inden for undervisningssektoren, der som forslagene forleden dag drejer sig om ændring af børnetilskuddene, eller som forslagene i dag drejer sig om ændringer vedrørende folkepensionen, da melder de konservative fra. Dér tror de der er billige points at redde, samtidig med at de opstiller sig som store skattehelte. Det forekommer mig, at det er en holdning, der har virkelig mangel på logik og mangel på konsekvens. Jeg håber meget, hvad de foreliggende lovforslag angår, og også med hensyn til de øvrige lovforslag, som vi behandler i folketingets sociale udvalg, at de konservative dér vil finde fornuften frem igen og være lidt mere på linje med det, de har stillet op, når de skal tage stilling til konkrete forslag.

Det, der her er tale om, er jo en gruppe af pensionister, der afgjort må karakteriseres som relativt velstillede pensionister. Det er dem, vi nu ændrer status for, og spørgsmålet er, om de konservative vil sige ja eller nej til dette, eller de hellere ønsker en generel forringelse, hvis de overhovedet vil spare på disse områder.

Simonsen: Ja, jeg må indrømme, jeg synes, det er en fantastisk påstand fra hr. Albertsens side. Hvis hr. Albertsen går tilbage til den første spareplan, der blev lagt frem af det konservative folkeparti forud for spæredrøftelserne, så var den på ca. 3 milliarder kr. Der var i den overhovedet ingen punkter vedrørende folkepensionen. Under drøftelserne i det politisk-økonomiske ud-

[Simonsen.]

valg kom regeringen med forskellige udspil, herunder nogle af de udspil, som vi behandler i dag. Om det ene af dem, nemlig spørgsmålet om de 62—67-årige kvinders stilling, sagde vi: vi finder det rimeligt, at vi tager det med og dermed forøger vores spareplan med denne besparelse, fordi vi her måtte erkende, at der var sket en, om man så må sige, udvidelse af pensionistkredsen, som ikke var rimelig, og som der har været talt meget om her i dag. Men det kan ikke være rigtigt, at vi skulle komme i en situation, hvor vi må sige: de besparelser, som regeringen foreslår, det er dem, der er de rigtige. Dem, andre partier lægger frem, som omfatter andre områder, de er til gengæld forkerte. Vi står med forslag om besparelser på 3 milliarder kr. i dette finansår og 4 milliarder kr. i det næste, og det er på det grundlag, at vi har fremsat et forslag til skattenedsættelser. At hr. Albertsen ikke er enig i alle disse forslag, det er en anden sag.

Nathalie Lind: Jeg beklager egentlig, at jeg sådan skal blande mig i debatten, men jeg er totalt forvirret over det, jeg hører fra den konservative ordførers side. Så vidt jeg ved, er det nøjagtig samme beløb, de konservative har foreslået i besparelse vedrørende de 62—67-årige kvinder, som regeringens lovforslag går ud på, og som vi fra venstres og radikales side også har med i vores spareforslag.

Hvad er det egentlig, det konservative forslag går ud på? Det, man forhandler i dag, er jo den situation, at en mand, der er 67 år, har en ægtefælle, som er 63 år. Der gennemførte vi sidste år, at uden hensyn til, hvad hendes indtægter måtte være — og lad os sætte, at hun har 0 i indtægter, men manden har en indtægt på måske 500.000 kr. — så skulle pensionstillægget beregnes ud fra hendes egen indtægt. Der er altså her tale om ca. 75 mill. kr., som man vil give til ægtefæller, der er velstillede, og jeg kan helt alvorligt ikke forstå, hvad det er, det konservative forslag går ud på, hvis det er samme beløb, man ønsker at spare, og hvis det er samme personkreds, man vil ændre forholdene for. Er det meningen, at man vil opretholde pensionstillægget for en velstående mands 63-årige kone — for kvinder får jo folkepension, når de er 62 — når hun ikke

har indtægter, for havde hun indtægter, så var hun afskåret fra pensionstillægget, for det er en trangsbestemt ydelse. Skal hun, der ikke har indtægter, altså have dette pensionstillæg? Jeg ville meget gerne høre en forklaring om, hvordan disse forskellige ting overhovedet stemmer sammen, for når man har nøjagtigt det samme i besparelser, så har jeg svært ved at se forklaringen, medmindre det er en rent teknisk ændring, medmindre der er et eller andet meget snedigt, meget bedre, teknisk set meget mere komplet, som det konservative folkeparti har fundet på. Jeg har svært ved at forstå noget i dag.

Valbak: Jeg skal ikke blande mig i forskellige drøftelser omkring PØ-forhandlingerne og deres sammenhæng med dette her, men holde mig til det konkrete lovforslag og tanken bag det.

Jeg noterede mig godt hr. Simonsens indforståelse med forslaget om de 62—67-årige, og det var heller ikke på det spørgsmål, mine kritiske bemærkninger gik. De gik på pensionstillægget og den begrebsforvirring, der efter min mening hænger om dette spørgsmål. Vi indførte sidste år, at pensionen for ægtefæller blev delt pr. hoved. Vi indførte et nyt princip, et princip, som vi er en del der igennem mange år har arbejdet for, sådan at vi ud i fremtiden kunne arbejde videre på dette grundlag. Dette princip antastes ikke ved gennemførelsen af dette lovforslag. Det, vi gjorde dengang — og jeg vil tilføje, jeg erkender det i hvert fald for mit eget vedkommende, noget i blinde — det var, at vi tog pensionstillægget med, et tillæg, som ikke er pension, men netop et socialt tillæg for de dårligst stillede, fordi vores pensioner, har vi vedtaget, er for små til at leve af. Det er det, jeg har villet påpege for hr. Simonsen, og jeg gentager, at jeg for min del gerne her vil vedgå, at efter min opfattelse begik vi sidste år en fejl. Jeg gjorde i det hvert fald.

Albertsen: Jeg skal gerne melde mig i syndernes række ligesom hr. Valbak og erkende min medskyld i det, vi dengang vedtog, og jeg føler, jeg har et særlig stort ansvar, fordi jeg ikke alene var ordfører, men formand for udvalget, men vi kan i øvrigt sige, at vi meget flittigt bearbejdede disse

[Albertsen.]

ting, og vi måtte jo få det indtryk, at den måde, vi nu realiserede det på, var en saglig og politisk og økonomisk forsvarlig ordning.

Men det er jo ikke den diskussion, der i dag er så forfærdelig aktuel. Det, det i dag drejer sig om, er at drage en erkendelse af den beslutning, vi dengang tog, og at erkende den situation, vi i øjeblikket befinder os i, og dér vil jeg gerne sige, at jeg er enig med fru Nathalie Lind i, at efter at vi har hørt hr. Simonsen for anden gang, er det, ligesom forvirringen nu nærmest bliver total.

Jeg erindrer jo ganske klart, at i de første faser af vores spareforhandlinger blev der opstillet et langt spareprogram fra det konservative folkeparti, og derudover sagde man, at nu skulle der spares 3 pct. inden for samtlige ministerier. Det ville sige, at for socialministeriets vedkommende skulle der spares 600 mill. kr., nemlig 3 pct. af de 20 milliarder kr. Det lykkedes ganske vist ikke helt at få afklaret, hvad man egentlig ville gøre på dette område, men det, der er det interessante, er, at nu kommer der lovforslag inden for de forskellige områder, og hvis jeg erindrer ret, har de konservative sparehelte med hensyn til det, der er udmøntet i lovforslag og foreløbig har været til første behandling, samtidig med at de fortæller om store skattelettelser, indtil nu ikke erkendt et medansvar, indtil nu ikke gået med til noget ud over de i finansloven indeholdte besparelser. Det er denne mangel på konsekvens, denne mangel på holdning, som jeg dybt beklager, og jeg håber meget, at der for dette konkrete lovforslags vedkommende bliver tale om en total ændring fra, hvad der indtil nu er sagt ved denne førstebehandling, således at vi får en lignende holdning som den, udvalget og folketinget som sådant indtog, dengang vi gennemførte disse love.

Adam Møller: Jeg beklager, at jeg på grund af et udvalgsmøde ikke har været i stand til at høre den første del af denne interessante debat. Men jeg har hørt nogle af de senere indlæg, og det forekommer mig, at flere af ordførerne, bl. a. socialdemokratiets og venstres ordførere, vel også de radikales ordfører, ikke har fået fat i et for mig væsentligt punkt vedrørende disse forhold.

Det, der for mig er afgørende, er, at der

ved den lovgivning, som her tilstræbes, så vidt jeg kan se, sker en diskriminering af dem, der lever i et lovformeligt ægteskab. De, der samlever, vil stadig væk kunne få det tillæg, der er tale om, men man vil tage tillægget fra dem, som lever i et ægteskab, og jeg kan for mit vedkommende i hvert fald meget nødig medvirke eller vil ikke medvirke til en lovgivning, der diskriminerer dem, der ønsker fortsat at leve i et ægteskab. Jeg synes, det er en af de ting, som vel også må tages med i betragtning.

Jeg har hørt på hr. Albertsens betragtninger over den konservative spareplan. Den ligger jo formuleret i en række punkter, som også er tilgængelige for hr. Albertsen, og jeg kan ikke tænke mig, at det ærede medlem mener, at man skulle være forpligtet til at spare på alle mulige leder og kanter, hvis man i øvrigt synes, at de besparelser, der bliver gennemført, er noget, som er uhenigtsmæssigt og kun lidet rimer med, hvad man skylder borgere i dette land. Jeg synes, at den lovgivning, der her tilstræbes, er fejlagtig, og kan derfor for mit vedkommende ikke gå med til den.

(Kort bemærkning).

Simonsen: Nu kan man jo dårlig starte politisk-økonomiske diskussioner under korte bemærkninger, men jeg synes nok, at hr. Albertsen skyder langt over målet, når han begynder at gå i detaljer omkring den konservative spareplan. Hr. Albertsen ved udmærket godt fra drøftelserne i PØ-udvalget, at der også blev lagt dokumentation frem for, hvordan de 3 pct. skulle spares. Det er også forkert, når hr. Albertsen her postulerer, at vi ikke ønsker at tage et medansvar for besparelser. Det synes jeg vi har dokumenteret kraftigere end nogen. Hvem startede diskussionen om besparelser? Det var det konservative folkeparti, der i september måned sidste år fremsatte den første plan på 2,2 milliarder kr. og derefter udviklede den til 3 milliarder kr. Derefter kom man til at debattere i det politisk-økonomiske udvalg, og man nåede fra regeringens side „helt op på“ 1 milliard kr.; det var dog et stykke vej. Jeg tror, hr. Albertsen hellere skulle takke os for, at vi har været med til at sætte gang i hele denne drøftelse.

Og så en kort kommentar til fru Nathalie

[Simonsen.]

Lind. Der er ingen tekniske finesser overhovedet omkring vor stilling. Der er den skønneste overensstemmelse. Hvis man ser bemærkningerne til socialministerens forslag på side 4, 2. spalte fra oven — jeg citerer — så står der:

„Ophævelsen af adgangen til pension for pensionisthustruerne og indførelsen af et hustrutillæg skønnes at medføre en besparelse af størrelsesordenen 70 mill. kr. på årsbasis.“

Det er det punkt, hvor vi har erklæret os villige til at forhandle. Det har vi gjort via spareforhandlingerne, det har jeg også videre givet udtryk for her i dag. Jeg har kun sagt, vi er ikke sikre på, at systemet er det rigtige, men beløbet er 70 mill. kr., og vi er parat til at finde en løsning.

Hvis vi går over til beretningen fra det politisk-økonomiske udvalg, så vil man, som jeg allerede har sagt én gang, under punkt 50 se vort forslag om ændret folkepension for gifte kvinder på 62-67 år: 35 mill. kr. i det første finansår — fordi det ikke kan få virkning fra starten — og 70 mill. kr. i det andet finansår. Det vil sige, at der er fuldstændig overensstemmelse mellem de to beløb, så der er sådan set ikke grund til nogen tvivl. Det, som vi er imod, er alene forslaget om at gøre pensionstillægget afhængigt af ægteparrets samlede indkomst, når begge parter er pensionister.

Tastesen: Hr. Adam Møller var ikke til stede ved begyndelsen af lovforslagets behandling. Hvis hr. Adam Møller havde været til stede, ville han have bemærket, at jeg som socialdemokratiets ordfører udtalte store forventninger til det forslag til en pensionsreform, vi må have gennemført, inden tillægspensionsloven gennemføres i 1976. Der kommer en betænkning til sommer. På baggrund af denne betænkning må alle 5 partier gå ind i seriøse drøftelser på dette område, og dér må den problematik, som hr. Adam Møller rigtigt fremhævede her, selvfølgelig med i billedet. Vi klarer problemet, når det gælder børnetilskuddene, og det erindrer os jo om, at her vil de konservative også spare 25 mill. kr. efter det konservative spareforslag; så er vi oppe på de 700 mill. kr., hr. Simonsen. De 3 pct. af de 20 milliarder kr., det giver 600 mill. kr., 75 mill. kr.

på de 62-67 årige, 25 mill. kr. på børnetilskuddene. Der er altså en binding, en socialpolitisk binding i det konservative forslag, som ligger her på bordet, på 4,3 milliarder kr., som I har en forpligtelse til at være med til at realisere. Det, vi gerne vil vide, er den fordelingspolitiske linje. Skal det være minimumspensionister o. lign., der skal betale, eller vil man beskytte dem, der har mest i forvejen?

Nathalie Lind: Jeg siger tak til hr. Simonsen, der bekræftede, at det, man vil spare på dette område vedrørende ægtefæller, hvor den ene er 67 år og den anden 62-67 år, er det samme beløb, som regeringen vil spare. Så siger hr. Simonsen, at han er ikke sikker på, at systemet er det rigtige. Det noterede jeg ned. Han siger så derefter, at de konservative er egentlig indforstået med at ændre det, vi gennemførte sidste år, men spørgsmålet for de konservative er, om man skal gøre pensionstillægget afhængigt af begge parters indtægter. Undskyld, at min forstand . . . altså, jeg fatter det ikke. Det, som lovforslaget går ud på, er jo, at man skal gøre det afhængigt — det er den ene side af sagen — af de fælles indtægter. Hvis man ikke vil gøre det, men siger, det skal bero på hver ægtefælles indtægt, og at den velstillede mands kone, der har 0 kr. i indtægt, også skal have pensionstillægget, så forsvinder besparelsen jo. Man kan da ikke komme til en konklusion og ikke have præmisserne med.

Hr. Adam Møller var inde på, at det, det drejede sig om, var, at man var i gang med at diskriminere dem, der lever i et lovformeligt ægteskab. Jeg vil gerne have lov at sige, at vi diskriminerer i højeste grad i dag dem, der er over 67 år, og som lever i lovformeligt ægteskab; det gør vi da, for to, et ægtepar, får jo ikke det samme som 2 enlige, hvis det er det synspunkt, man skal anlægge. Så kan man anlægge et andet synspunkt og sige, at der er et vist grundbeløb, og at et ægtepar lever billigere end to enlige gør, men hr. Adam Møller må da være bekendt med, at også i den tidligere regerings tid fremsatte vi et forslag om, at når vi skal udbygge tillægspensionen, skal vi arbejde for, at det skal være en individuel pension, en pension til ethvert menneske, og jeg tror, at hr. Adam Møller meget nemt af socialministe-

[Nathalie Lind.]

ren ville kunne få oplyst, at det er ikke få hundrede millioner, det drejer sig om — det er vist 500-600 mill. kr., om ikke mere — hvis vi skulle forhøje ægtefællepensionen, så den blev det dobbelte af en enligs pension. Det formoder jeg der ikke er tale om, men så har det jo ikke så forfærdelig megen værdi at tale om, at man specielt diskriminerer på dette område. For det gør vi; det har der været tradition for. Vi har med hensyn til grundpensionen betragtet familien som en enhed. Man kan diskutere princippet, men det koster meget betydelige beløb, hvis vi skal forlade det. Jeg tror, vi kun kan forlade det i overbygningen af pensionerne.

(Kort bemærkning).

Valbak: Hr. Adam Møller påpegede, for så vidt med rette, at der er et problem omkring ægtefæller kontra de papirløse. Det må klart erkendes; der findes ikke i den lovgivning, vi her behandler, regler, som vi kender det andetstedsfra, hvor vi stiller papirløse lig med ægtefæller. Der er altså tale om et problem, som jeg synes vi bør løse, men helt uafhængigt af det foreliggende problem her i dag.

Ser vi på de isolerede lovforslag, der foreligger her i dag, i forhold til gældende lovgivning, så er det rigtigt, som fru Nathalie Lind siger, at vi allerede med de regler, vi vedtog så sent som sidste år, og som man ønsker at forsvare, stillede folk ulige, efter om de var gifte eller papirløse. De gamle ægtefæller, som lader sig skille og bliver papirløse, de bliver bedre stillet allerede i dag. Det var det ene.

Det andet, jeg vil sige, kan ligne en lidt drillende bemærkning, men er for så vidt meget alvorligt ment. Hr. Simonsen har i dag givet tilsagn om at støtte den del af lovforslaget, der angår de 62—67-årige; jeg går ud fra, at det er på det konservative folkepartis vegne. Men ved at indføre den regel, som hr. Simonsen her i dag har givet tilslutning til, er vi ovre i diskriminationsproblemet. Også her vil der blive tale om at stille ægtefæller ringere end i forhold til i dag. Det vil kunne betale sig økonomisk for den 62—67-årige at lade sig skille, hvis ikke en hel række andre forhold naturligvis kom til

at spille ind, så lad os derfor pakke det sammen. Lad os se på de konkrete forslag, der ligger, og i øvrigt løse det generelle spørgsmål, som hr. Adam Møller med rette har peget på.

(Kort bemærkning).

Adam Møller: Jeg takker for den konstatering, jeg nu har fået fra tre ordførere for andre partier end mit eget, af, at jeg har ret i den betragtning, at nærværende forslag diskriminerer ægtefæller i forhold til samleversker. Jeg vil gerne sige, at de oplysninger, som fru Nathalie Lind gav mig her, havde jeg sådan set ikke behov for; jeg ved udmærket godt, at man i forvejen på en række områder diskriminerer ægteskabet. Jeg ved også udmærket godt, at det er en af de ting, som den danske befolkning, når man kommer rundt omkring i landet, måske ikke mindst de steder, hvor fru Nathalie Lind og jeg er valgt, er forarget over, at det faktisk kan betale sig, som det ærede medlem hr. Valbak sagde, at lade sig skille. Det tror jeg er en af de ting, man med rette bebrejder lovgiverne. Når man siger: ja vel, men det skal vi tage op i et andet perspektiv, det skal vi søge at løse i 1975 eller senere, så vil jeg gerne sige: der foreligger et forslag, her og nu, og jeg vil for mit vedkommende ikke gå med til, at vi gennemfører og viderefører en diskriminering af ægteskabet, jeg synes, det er aldeles uberettiget, at vi gør det, og jeg er glad for, at mit parti indtager den stilling, det gør til dette forslag.

(Kort bemærkning).

Simonsen: Kun en ganske kort kommentar til hr. Tastesen, der stadig væk kommer tilbage til de 3 pct. i sparedrøftelserne. Jeg skal ikke begynde at gå i detaljer, men på side 15 i beretningen fra det politisk-økonomiske udvalg er optrykt bilag 4, der netop uddyber, hvordan disse 3 pct. skal fremskaffes, og der er ikke noget, der overhovedet rammer det emne, som vi drøfter her i dag.

(Kort bemærkning).

Nathalie Lind: Den skal blive meget kort. Jeg vil spørge hr. Adam Møller, om han ikke også tror, at de vælgere, som han siger både han og jeg repræsenterer — vel nok ikke de samme vælgere, men vælgere på samme egn

[Nathalie Lind.]

— vil undre sig lidt over, at konsekvensen af hr. Adam Møllers forslag er, at der skal ydes ca. 600 mill. kr. ekstra for at komme denne diskriminering til livs.

Vi har levet med den i årevis, og det er et spørgsmål, om det er så stærk en diskriminering, som hr. Adam Møller mener. Jeg har for ikke ret længe siden stillet spørgsmål til socialministeren, om ministeren ikke ville overveje at indføre den svenske ordning, som jeg har talt om, hvorefter man ligestiller samboende med ægtefæller, således at to enlige altså ikke skal have den fordel at få den dobbelte pension. Det var en vej at gå, og det ville ikke koste 600 mill. kr. Det ville jeg kunne tilslutte mig, og jeg tror, at også vestjyske vælgere ville kunne tilslutte sig det.

Socialministeren (Eva Gredal): Også jeg vil gerne spørge hr. Adam Møller, om det virkelig skal forstås sådan, at vi skal yde 600 mill. kr. for at undgå diskriminering. Vi har talt flere gange om ændrede familieformer, en ændret måde at leve sammen på her i landet, vi har taget hul på problemet ved det lovforslag, vi drøftede i sidste uge om forhøjet børnetilskud og ekstra børnetilskud, og jeg er mere end villig til også op igennem aldersgrupperne at gå ind på spørgsmålet om, hvordan vi kan tage hensyn til de ændrede familieformer. Det strækker sig jo efterhånden langt op i aldersklasserne, og dette er jeg da mere end villig til at se på.

(Kort bemærkning).

Adam Møller: Jeg skal ikke forlænge debatten, men når fru Nathalie Lind direkte spørger mig, om jeg tror, at vort fælles vælgerkorps ovre i Vestjylland ønsker, at man principielt skal ligestille ægteskabet med samleverforhold, så tror jeg, at det ønsker man. Jeg tror, man ønsker, det skal ligestilles — eller rettere sagt, jeg tror, at man i hvert fald ikke ønsker, at samleverforhold skal favoriseres på ægteskabets bekostning. Jeg tror, at dette principielle spørgsmål interesserer vore vælgere mere, end hvad det så koster at løse dette problem, simpelt hen fordi der jo er andre spæremuligheder. Der er andre spæremuligheder, og det, det gælder

om, er jo at indrette lovgivningen således, at der virkelig er et princip at holde sig til, når vi diskuterer. Det tror jeg ikke der er i denne lovgivning, og derfor beklager jeg den stilling, som f. eks. fru Nathalie Lind indtager i dette spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Valbak: Jeg ville for klarhedens skyld gerne have oplysning om en ting. Jeg vil godt gentage et spørgsmål til hr. Adam Møller. Vi er altså enige om det principielle i det her med de papirløse, men nu vil jeg så spørge: den konservative ordfører gav tilslutning til, at de 62—67-årige gifte kvinder i fremtiden skulle stilles anderledes end de 62—67-årige ugifte, således at man i og for sig med hr. Adam Møllers udtryk kan tale om diskriminering. Vil hr. Adam Møller og med ham måske andre i det konservative folkepartis gruppe gå imod den tilslutning, som hr. Simonsen har givet dette forslag?

(Kort bemærkning).

Simonsen: Der skal ikke herske nogen tvivl om rigtigheden af, at den konservative folketingsgruppe går ind for at forhandle spørgsmålet om de 62—67-årige. Jeg mener ikke, der behøver at være nogen uoverensstemmelse i forhold til det, som hr. Adam Møller netop har været inde på. Det, som hr. Adam Møller taler om, er misbrug i forbindelse med disse ting, og dér, hvor der kan være muligheder for at bekæmpe dette misbrug, vil vi bekæmpe det. Men det er klart, at den løsning, vi har angivet med hensyn til denne gruppe, er vi parat til at gennemføre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Første næstformand.]

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v. og forslag til lov om ændring af lov om totalisatorspil. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

Forhandling om justitsministerens redegørelse til folketinget af 4. maj 1973.

Mødet hævet kl. 15.19.

88. møde.

Torsdag den 10. maj kl. 13.

Formanden: I skrivelse af g. d. meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer.

I skrivelse af g. d. meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat). (Persondrdrag til folke- og invalidepensionister m. fl.).

Udvalget om offentlige arbejder har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Hyrekørsel). Eksemplarer er omdelt.

Udvalget om offentlige arbejder har afgivet betænkning over forslag til lov om gods-transport med motorkøretøjer. Eksemplarer vil blive omdelt.

Finansudvalget har afgivet betænkning over den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1970-71. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer.*

Ved fremsættelsen af forslaget til den gældende pris- og avancelov stod det klart, at de vidtgående prisindgreb, som lovforslaget var udtryk for, ikke kunne have permanent karakter, og der blev derfor i loven indsat en revisionsklausul, hvorefter forslag til revision af loven fremsættes for folketinget senest i samlingen 1972-73.

Lovforslaget indeholdt en del nye principper for reguleringen af prisudviklingen, og også dette forhold tilsiger, at loven tages op til revision efter at have virket i en kortere periode, således at der bliver mulighed for at drage nytte af de erfaringer, som er indvundet ved administrationen af loven. Flere af lovens hovedprincipper har været kritiseret kraftigt fra erhvervslivets side. Dette gælder særligt den obligatoriske kalkulationsregel efter lovens § 5. Regeringen er ikke uden forståelse for de vanskeligheder, som denne bestemmelse bereder dele af erhvervslivet. Reglen om, at offentlige myndigheder er forpligtet til at indhente en vejledende udtalelse fra monopoltilsynet, forinden de iværksætter pris- og takstforhøjelser, har vist sig at være af tvivlsom værdi, og bestemmelsen har givet anledning til megen diskussion.

Lad mig sige med det samme, at det efter regeringens opfattelse er nødvendigt fortsat at have en prislov, som giver mulighed for regulerende indgreb i prisdannelsen. Enhver tanke om blot at ophæve den gældende pris- og avancelov uden at sætte noget andet i stedet for mener jeg må lades ude af betragtning.

En afgørende forudsætning for, at en prislov kan komme til at virke efter sin hensigt, er, at man ved dens udarbejdelse har et så grundigt kendskab som muligt til det økonomiske klima, hvori den skal anvendes. Da udviklingen i den første del af 1973 har vist kraftige internationale prisstigninger